

Het gevoel van momentum. De toekomst begint nu. Met zijn allen de schouders eronder en doorpakken nu. Dat beeld roept deze PPN op. Het college spreekt van een scharnierpunt. Met de klimaatafspraken in Parijs, de door Trump spontaan opgefriste Europese verbondenheid, de positieve lijstjes waarin Zwolle bovenaan blijft staan en het economische herstel waar langzaam iedereen van mee gaat profiteren, het lijkt in ieder geval een achtergrond waartegen veranderingen en richtinggevende politieke keuzes mogelijk zijn. En natuurlijk, dit is de laatste PPN van deze collegeperiode, daarin wil iedere partij natuurlijk graag nog overgebleven ambities realiseren.

Maar toch, maar toch. Hoe blij de PvdA ook is met deze PPN -want dat zijn we en dat zullen we ook toelichten zo- wij denken dat we ook juist de achterliggende jaren, toen bezuinigen onontkoombaar was, essentiële richtinggevende keuzes hebben gemaakt en dat we juist dat ook nu terug zien in de kansen die voor ons liggen. We hebben niet bezuinigd door alles een beetje minder te doen. We hebben gerichte keuzes gemaakt met ook toen al de blik op de toekomst van de stad en haar bewoners. Het is heel mooi dat we nu ruimte hebben om nieuwe dingen te doen die we belangrijk vinden. Die bezuinigingen waren niet onze hobby, maar ze waren wel noodzakelijk om de stad goed door de gevolgen van de crisis te loodsen. En daarbij hebben we niemand in de stad door het ijs laten zakken: de bezuinigingen waren niet alleen noodzakelijk, ze zijn ook sociaal verantwoord uitgevoerd. Daar stond en staat de PvdA voor.

Deze PPN laat zien dat het college over een breed front wil investeren in de toekomst van Zwolle: sociaal, economisch, duurzaam, ruimtelijk en cultureel. Het zijn samenhangende en elkaar versterkende keuzes. Uitgangspunt daarbij is groei; de stad groeit. Die groei is een gegeven, de kwaliteit ervan de ambitie.

Deze groei de goeie richting meegeven en af en toe ook ruimte geven aan wat 'wildgroei', dat is de ambitie van de PvdA. Voor ons is kwalitatieve groei van de stad op twee manieren essentieel:

1. **Samen groeien**, dat wil zeggen iedereen profiteert van de groei en ook iedereen heeft de mogelijkheid er invloed op te hebben. En we ook naar elkaar toe groeien in plaats van uit elkaar.
 2. **Duurzaam groeien**, dat gaat over het behoud van het samen leven van de toekomst
-
1. Samen groeien herkennen we in tal van voorstellen. Erg blij zijn we in dit licht met alle inzet gericht op werkgelegenheid ook voor mensen met een vakopleiding op MBO nivo of daaronder. Trots zijn we onder meer op uitbreiding van het zwemvangnet, de aanpak laaggeletterdheid, het experiment sociale bijstand, het declaratiefonds voor volwassenen, bed-bad-brood en de investeringen voor binnenstad en spoorzone en de ambities voor het terrein van de IJsselhallen.
 2. We herkennen in een stevige linkse sociaal democratische agenda gericht op het verbinden van bevolkingsgroepen. En dan is mijn opsomming nog slecht een greep uit de vele sterke voorstellen van dit college die wij allen zullen steunen. Toch hebben we ook enkele aanvullende wensen als het gaat om samen groeien. Samen gaat over verbinding, over mee kunnen doen. Wat dat betreft leggen we de lat graag hoog als het gaat om rolstoeltoegankelijkheid. Zowel in publieke panden en in de openbare ruimte als bij werkgevers moeten de zaken op orde komen. De nieuwe stadsergonoom moet ons daarbij helpen. Niet alleen rolstoeltoegankelijkheid maar ook voetganger vriendelijkheid is van belang. Wij zouden graag een concreet actieplan zien waarbij we jaarlijks geïnformeerd worden over wat er concreet verbeterd is.

Het inzetten op goede zorg dichtbij mensen, met de SWT maar ook met de ondersteuning van huisartsen door jeugd en gezinswerkers helpt het samen groeien. Samen betekent echter ook

in verbinding met je sociale omgeving. Waar de individuele ondersteuning in wijken goed loopt vraagt de ondersteuning en versterking van sociale netwerken wel aandacht. Helaas is er nog steeds een hardnekkige tegenstelling over zelfredzaamheid tussen de overheid en de meeste ouderen. Zoals ook het SCP constateert is zelfredzaamheid voor de overheid dat je je weet te redden met hulp uit je netwerk, voor veel ouderen betekent zelfredzaam juist dat je geen beroep hoeft te doen op je omgeving. De PvdA zou graag extra investeren in het opbouwwerk om hierin verandering te brengen.

De PvdA ziet dat steeds meer ouderen langer zelfstandig willen blijven wonen. Aan de andere kant zien we ook dat eenzaamheid een groot probleem is, onder jongeren, maar vooral ook onder ouderen. Uit onderzoek blijkt dat in het bijzonder ouderen met een niet-westerse migrantenachtergrond zich eenzaam voelen. De oorzaken zijn enerzijds sociaal-economisch van aard (slechte woonomstandigheden, chronische gezondheidsproblemen), maar er zijn ook cultuurspecifieke oorzaken: zoals het taboe dat rond eenzaamheid ligt in sommige culturen. Maar ook heimwee naar het thuisland en het missen van familie maken mensen eenzaam. Wij vinden dat iedereen - ongeacht afkomst, religie of geaardheid - op een waardige manier oud moet kunnen worden in Zwolle. Op 4 juli organiseert de PvdA een avond over wonen en zullen we hiervoor aandacht vragen. We hebben ook oog voor starters op de woningmarkt en we bepleiten daarom een meldpunt voor klachten over huisjesmelkers en de kwaliteit van kamerverhuur.

Het college gaat ook investeren in kunstgras. Wij zouden het mooi vinden aan verenigingen te vragen hun velden ook een buurtfunctie te geven. Daarvoor dienen we een motie in.

Om samen te groeien is een prettige leefomgeving belangrijk. Meermaals hebben we in dat licht aandacht gevraagd voor diverse wijkwinkelcentra, van Holtenbroek tot assendorp en van Dieze tot Zwolle Zuid. Vooruitlopend op de Retail visie dienen we nu al een motie in om investeringsruimte te creëren voor gericht beleid van de gemeente aangezien er in de Retail visie geen financiële ruimte hiervoor zit.

2. Naast groei waar iedereen van profiteert wil de PvdA ook sturen op duurzame groei. We zijn blij met de aandacht hiervoor in de PPN. We zien wel dat de verbinding van onze duurzame ambitie aan andere onderdelen in de PPN sterker kan. Zo zien we bijvoorbeeld kansen voor het verbinden van de topwerklocaties aan de circulaire economie. Niet alleen biedt dit duurzaamheidskansen, ook kan het concreet leiden tot banen voor lager opgeleiden en tot levens lang leren ook voor hen.

Voor onderwijshuisvesting geldt hetzelfde, mooi dat we investeren in scholen, graag oog daarbij voor gezonde klassen en duurzame gebouwen.

En de nieuwe WRZV hallen, kan er bij de nieuwbouw ambitieus ingezet worden op duurzaamheid? Overigens, in het kader van samen groeien vragen we er wel aandacht voor dat er voor de huidige binnensporters ook in de nieuwbouw plaats blijft.

Qua duurzaamheid missen we twee zaken waar we al vaak aandacht voor hebben gevraagd. Wij komen met een amendement waarin budget wordt gevraagd voor NME. Daarnaast vragen we aandacht voor het beheer van de openbare ruimte. De bezuinigingen daar zijn nog niet allemaal geëffectueerd, toch zie je het effect al behoorlijk in de stad. Ook de verschillen tussen wijken worden erdoor uitvergroot. In sterke wijken met een grote sociale samenhang zie je veel adoptiegroen en andere creatieve oplossingen die de uitstraling van straten positief beïnvloeden. In kwetsbare wijken besteden wijkbewoners veel minder aandacht aan hun leefomgeving. De PvdA vindt dat iedereen in een fijne leefomgeving moet kunnen wonen. BOR gaat over grote bedragen en alle bezuinigingen terug draaien kan niet. Daarom vragen

we het college om gerichtere keuzes te maken waarbij meer kwetsbare wijken meer ontzien worden bij de laatste bezuinigingen of toch wat extra budget krijgen om de kwaliteit van de buitenruimte te verbeteren.

En dan tot slot de essentiële ruimte voor wildgroei. Een mooi voorbeeld daarvan is de tiny houses beweging die het college ruimte wil gaan geven voor een nieuwe manier van bouwen en wonen. Een ander mooi voorbeeld is het muziekinitiatief dat is ontstaan in de goudsteeg. Na een weloverwogen raadsbesluit om het pand te verkopen is er een niet te negeren alternatief ontstaan. Oorspronkelijk een weloverwogen besluit, immers, we hadden geen functie voor het pand en in crisistijd kun je wel wat beters doen met je geld dan panden beheren, daarbij zou bij verkoop de monumentale status beschermd blijven, kortom weloverwogen. Maar een crisistijd maakt, net als leegstaande panden, ook een hoop creativiteit los. Het podium is een uniek zaaltje op een bijzondere culturele plek in de stad. De initiatiefnemers bieden een muziekervaring die in Zwolle niet op een andere manier beleefd kan worden. Wij dringen er daarom bij het college op aan met de initiatiefnemers en de nieuwe pandeigenaar te werken aan behoud van dit initiatief.

Voorzitter, deze PPN is wat de PvdA betreft een combinatie van de juiste koers, stevige ambities en veel middelen om die waar te maken. Het momentum is er en het moet nu worden benut, zodat Zwolle en de Zwollenaren samen en duurzaam kunnen groeien.